

PLA DE CONVIVÈNCIA DEL FORT PIENC

Pla d'actuació integral

Juliol 2018

ÍNDEX

Pàgina

1. Introducció	3
2. Diagnòstic	4
3. Objectius	7
4. Mesures concretes	8
1. Estació del Nord	8
2. Reforçament del dispositiu de seguretat a la zona	11
3. Sensellarisme	13
4. Repartiment d'aliments	15
5. MENA i ExMENA	17
6. Mesures territorialitzades	19
5. Comunicació	20
6. Seguiment	21
7. Avaluació	22
8. Bibliografia	23

1. Introducció

Fort Pienc acull una gran diversitat de població, entre població autòctona, població migrada, visitants i turistes, amb diferents cultures i nivells socioeconòmics. La interacció positiva i l'enriquiment cultural pot transformar-se en un tret d'identitat del Fort Pienc. No obstant això, darrerament algunes queixes veïnals han estat recollides des de diferents àmbits: al Ple del Districte de l'Eixample, a través de Guàrdia Urbana, als Consells de Barri.... Aquestes reflecteixen una percepció d'inseguretat vinculada a la proliferació de certs fenòmens emergents i d'altres que es perllonguen en el temps.

La seguretat ciutadana té en compte dues dimensions: d'una banda la seguretat objectiva, que es basa en accions i resultats quantificables, i d'altra la seguretat subjectiva, que té com a fonament les percepcions dels ciutadans. En aquest sentit, la realitat de la situació actual a Fort Pienc es pot demostrar empíricament amb la quantitat de fets delictius, conflictes de convivència o nombre de persones en situació vulnerable. La percepció és la interpretació que fa el veïnat sobre el que veu al barri.

Dins el territori de Fort Pienc cal destacar la zona on s'ubica l'Estació del Nord. És un indret on conflueixen diferents factors que afavoreixen la presència de persones en situació de vulnerabilitat. Existeix força moviment de persones provinents d'altres ciutats d'Espanya i de punts de l'Europa comunitària i de l'Europa de l'Est, així com des del Magrib, sempre amb línies de baix cost. És un lloc resguardat on es pot pernoctar, té banys públics i proporciona seguretat. Tanmateix, el Parc de l'Estació del Nord, al costat mateix de l'estació, facilita i possibilita la pernocta.

La situació geogràfica del barri, amb una Estació amb moltes arribades de viatges internacionals, al límit de Ciutat Vella i molt propera a l'Arc de Triomf afavoreix la presència de menors no acompanyats (Menas) i els que també han assolit la majoria d'edat (Ex-Menas). Molts d'ells es troben en situació vulnerable degut, entre d'altres, a les dificultats en que es troben per a regularitzar la seva situació administrativa.

La situació de convivència dels veïns i veïnes del barri de Fort Pienc ve marcada per l'increment de la percepció d'inseguretat, tot i que l'ús intensiu que es fa dels espais públics per part de persones amb situació vulnerable no genera l'expulsió del veïnat, si no més aviat, l'increment del preu dels lloguers dels habitatges, seguint una tendència similar a d'altres zones de la ciutat.

2. Diagnòstic

Les problemàtiques de convivència identificades al barri poden situar-se territorialment en **dues grans zones**:

- A la part més al sud del barri, a l'espai que ocupa l'**Estació del Nord** i el **Parc de l'Estació del Nord**, es concentren els casos de persones sense llar i altres casos de concentracions de persones en situacions vulnerables. També aglutinen gran part dels fets delictius, bàsicament furts, que es desenvolupen sobre tot en l'àmbit de l'estació.
- Al centre del barri, a l'eix format pel **Carrer de Ribes** i la **Plaça de Fort Pienc**, **Plaça d'André Malraux** i **Plaça Anna Lizaran**. És on es concentren els casos de persones sense llar, les possibles situacions de conflicte al voltant de les activitats de repartiment d'aliments i la presència de menors i joves no acompanyats.

Per a poder entendre la magnitud de la situació exposada al punt anterior, i concentrada al voltant del territori del barri, cal utilitzar també **dades clau objectives**:

Realitat delinqüencial

- En els darrers tres mesos i segons les dades aportades pels cossos de seguretat del Districte, el barri de Fort Pienc presenta una **part poc representativa** dels fets **il·lícits penals contra el patrimoni** que es produeixen a l'Eixample: un 6,1% dels furts i un 8,4% dels robatoris amb força.
- La majoria d'aquests fets es produeixen en els punts principals de **transport públic**: Estació del Nord, metro d'Arc de Triomf i metro de Marina. A més a més, sovint són furts *in itinere* (al llarg del recorregut) i es verifiquen un cop arribats a l'estació final.

- De forma secundària, també es produeixen fets delictius a la **via pública i establiments**, amb una incidència més elevada en horari de tarda (12h a 22h).
- En els il·lícits penals que es comenten, intervenen de forma coordinada i conjunta els cossos de la Guàrdia Urbana i els Mossos d'Esquadra.

Queixes i molèsties de veïns i veïnes

- En el transcurs de l'any 2018, s'han registrat fins a 88 queixes de veïns i veïnes al servei IRIS. Del total d'aquestes queixes, un 90% corresponen a **molèsties a l'espai públic**, sobre tot per **soroll** (festes i activitats musicals, persones fent soroll, músics al carrer, obres, trànsit rodat...) i a infraccions de les ordenances municipals a l'espai públic (oferiment i demanda de serveis sexuals, molèsties per gossos a l'espai públic i parcs, alimentadors d'animals a la via pública, vandalisme, venda ambulat...).

Col·lectius vulnerables al territori

- L'últim recompte de **persones sense llar** coordinat per la [Xarxa d'Atenció a les Persones Sense Llar](#) va identificar 956 persones dormint a la via pública a la ciutat. D'aquestes, 217 estaven pernoctant al Districte de l'Eixample, un 22,7% respecte la dada de ciutat. Al Fort Pienc es va fer un recompte de 42 persones, el 4,4% respecte la dada de ciutat.
- L'arribada de **menors i joves no acompanyats** a la ciutat s'està convertint en una realitat a la ciutat. Des del maig d'aquest 2018 s'ha confirmat que n'estan arribant aproximadament 200 al mes. D'aquests, molts ho fan per terra i utilitzen doncs les estacions d'autobusos (principalment Sants i Estació del Nord).
- Donada l'evidència d'aquesta realitat, es va decidir des del Consorci de Serveis Socials establir un equipament públic dedicat al col·lectiu de joves no acompanyats que s'ubicaven al barri del Fort Pienc. Al novembre de 2017 es va inaugurar el **Centre Dar Chabab**, orientat a donar servei a aquests joves en situació de vulnerabilitat i risc d'exclusió social.

- L'informe de prospecció realitzat per l'Agència de Salut Pública de Barcelona per valorar la situació sobre el **consum d'estupefaents a la via pública**, realitzat a principis de juny, posa de manifest que el consum de drogues a l'espai públic al Fort Pienc és només un fet aïllat tant pel que fa a la cocaïna, l'heroïna i substàncies inhalants.

Qualitat de l'espai públic

- La darrera auditoria de qualitat de l'espai públic, corresponent a la primera quinzena de juny, mostra com l'**índex de neteja** del barri és dels més alts (6,84) dels barris de l'Eixample i es situa per sobre de la mitjana de la ciutat (6,77).
- Pel que respecta a la qualitat, Fort Pienc assoleix un 6,09 **d'índex de qualitat**, amb tendència a la baixa respecte l'anterior període, i lleugerament superior a la mitjana del districte.
- I respecte a l'**índex social**, el barri de Fort Pienc obté un índex de 6,06, molt per sobre de la mitjana del districte (4,66).

Aquesta informació ajuda a concloure que existeix una problemàtica de convivència al barri del Fort Pienc, sobretot perquè d'aquesta manera ho viuen alguns dels seus veïns i veïnes. Tot i així, les dades objectives no demostren que hi hagi un clar augment de la inseguretat i de la percepció negativa en relació al barri en el seu conjunt, encara que si persisteix una percepció de inseguretat en les zones identificades.

Les queixes veïnals per molèsties per soroll a l'espai públic són un dels motius principals de descontent dels habitants del barri, soroll provocat per activitats al carrer, per trànsit i per les obres, així com per l'ocupació de l'espai públic que es fa en determinats punts del barri.

D'altre banda i com a fet preocupant, es detecta l'increment de persones en situació vulnerable. Persones sense llar, menors no tutelats, i persones en situacions precàries, que provenen d'altres zones (Ciutat Vella) o que arriben de viatge a l'Estació del Nord, sense destí definit i es queden al barri.

3. Objectius del Pla

- Generals
  1. Vetllar per la convivència al barri del Fort Pienc.
  2. Millorar la seguretat objectiva (fets delictius) i subjectiva (sensació d'inseguretat) al barri.
  3. Millorar la gestió i resolució de problemes amb les persones en situació de vulnerabilitat.

- Específics
  1. Remodelació de l'Estació d'autobusos Barcelona-Nord per a millorar la seguretat, la mobilitat, la il·luminació i els accessos dels viatgers.
  2. Reduir els fets delinqüencials, prevenir i disminuir les conductes inapropiades a l'espai públic per a garantir la convivència.
  3. Millorar la qualitat de l'entorn, tant de l'espai com del mobiliari urbà, per a conciliar els diferents usos dels espais compartits.
  4. Minimitzar l'impacte dels serveis i accions destinats a la població vulnerable en els veïns i veïnes.

4. Mesures concretes

1. Estació del Nord.

És un lloc de pas i d'aglomeració de persones arribades de punts diversos, per això i com passa sovint a moltes estacions, és un punt d'atracció delictiva, sobre tot de fets contra el patrimoni de les persones. Aquest flux constant de viatgers i acompanyants en moviment té moments de l'any en què s'incrementa, com podria ser l'estiu. A més a més, també s'hi passen llargues hores d'espera que generen la necessitat de descans i amb això l'ús intensiu de l'espai de l'estació.

Tanmateix, i per les peculiaritat de l'estació que està ben dotada de serveis públics, hi troben aixopluc persones en **situació de vulnerabilitat** (persones sense llar, joves no tutelats, persones amb pocs recursos...).

Tot això pot comportar incidències en els serveis oferts als usuaris relacionats amb els usos inadequats de les instal·lacions, furtos o problemes d'higiene.

DRETS SOCIALS

- Contacte amb el col·lectiu de persones en situació de vulnerabilitat social present a l'Estació: persones sense llar, joves (Menas i ExMenas) i viatgers vulnerables.
- Presència de **quatre professionals** (contractats per BSM): dos adscrits a Servei de Detecció i Intervenció amb Menors Estrangers sense referents familiars (SDI-MENAS) i dos adscrits al Servei d'Inserció Social en Medi Obert (SISMO). Prestació del servei en parella, de dilluns a diumenge en horaris que cobrien les 24 hores del dia. Aquest dispositiu va acabar el 9 de juny, i ha costat 39.000€. L'atenció actualment s'està donant amb els serveis ordinaris (Servei d'inserció al medi obert SISMO i Servei de detecció i intervenció amb menors i joves estrangers no acompanyats SDI Menas), dins de les prospeccions establertes i/o per avís des de la mateixa estació. L'objectiu d'aquest dispositiu era ajudar a fer una **diagnosi sobre les dinàmiques** que s'hi donaven al voltant de l'estació i en la segona fase atendre a les persones amb vulnerabilitat.

BSM

- Projecte de **remodelació de l'estació**. Afectacions importants en la mobilitat, il·luminació i accessos. L'objectiu és licitar el projecte al 2018 i adjudicar les obres durant el 2019 per poder-les executar en el període 2020-2021.
- **Remodelació del sistema de càmeres de seguretat**, introducció de més càmeres i de nova tecnologia. Projecte ja licitat i s'espera que al darrer trimestre de l'any entrin en funcionament les càmeres.
- En el marc del projecte de remodelació de l'estació, implantar un nou sistema de gestió del servei de **WC**, centrat en **viatgers i acompanyants**, per millorar els usos inadequats que s'hi donen.
- Altres actuacions de millora que ja estan implementades:
  - **Tancament** de les **portes** de l'estació a la nit, mesura en marxa des del 15 de gener de 2018. Només es facilita una entrada exclusiva per viatgers, ja que s'ha de presentar el bitllet per acreditar l'entrada.
  - **Millora en la senyalització** de l'Estació pel que fa a les alertes tant en la megafonia (increment de missatges i augment de volum) com en els missatges a les pantalles d'informació i rètols de les taquilles de les empreses de transports.
  - Reforç del servei de **seguretat privada al recinte** per a ajudar a minvar la percepció d'inseguretat, i els furtis i robatoris. Jornada distribuïda en tres torns, amb dos professionals per torn, i que cobreix les 24h. En ocasions puntuals es compta amb un tercer professional. Sempre amb la col·laboració de Guàrdia Urbana i Mossos d'Esquadra.
  - **Reforç del servei de neteja**, increment dels torns de neteja, complint la doble funció de bon servei i prevenció davant els usos inadequats.

GUÀRDIA URBANA – MOSSOS D'ESQUADRA

- **Coordinació transversal:** els cossos de seguretat de Guàrdia Urbana i Mossos d'Esquadra participen periòdicament en la Taula de Seguiment de l'Estació del Nord amb els diferents actors implicats: Districte, BSM, Serveis específics de l'Institut Municipal de de Serveis Socials (IMSS) amb presència d'educadors de carrer i Serveis de Neteja.
- Fruit d'aquest treball de coordinació, s'han pres les següents **mesures**:
  - **Mossos d'Esquadra:** va posar en funcionament ja fa 2 anys una patrulla de tres components, cada dia de 10h a 20h.
  - **Guàrdia Urbana:** planificació de torns d'equips de paisà, col·laboració de Policia Comunitària amb Servei d'Inserció Social en Medi Obert (SISMO) i equips uniformats. Al **torn de nit** fa un patrullatge intensiu en horari de 22h a 01h, de manera planificada, de dilluns a dijous. El **torn de dia** fa patrullatge de 6h a 10h tots els dies de la setmana. També es realitzen ampliacions de la jornada en hores concretes i de forma puntual per decisió de la direcció, amb servei d'agents de paisà segons les problemàtiques del dia i de les puntes de feina.
  - Acompanyament de Guàrdia Urbana al Servei de Neteja en diferents punts de les rodalies de l'estació.
- Al **Parc de l'Estació del Nord** es produeixen alguns conflictes entre els veïns i veïnes que l'utilitzen per a desenvolupar diferents usos: esbarjo i propietaris de gossos. Per a garantir la convivència:
  - Presència d'**Agents Cívics** durant el dia.
  - Campanyes periòdiques i coordinades entre Agents Cívics i Policia Comunitària per a la **conscienciació** i denuncia dels infractors reincidents.

2. Reforçament del dispositiu de seguretat a la zona

Des de l'inici del mandat vigent s'han convocat 319 places per a la Guàrdia Urbana, **incorporant nous efectius cada any** a la plantilla. L'última incorporació va ser el dia 9 de juliol, amb 106 nous agents. També s'ha fet un **esforç** important pel que fa a la **despesa econòmica** superior als 12 milions d'Euros l'any per 2017 i 2018, el que representa un 30% més que l'inici del mandat.

A més a més, de la feina específica que està desenvolupant Guardia Urbana també s'està posant un èmfasi molt important en el **treball en xarxa** per a aconseguir millores integrals. Per això, es treballa coordinadament des de Districte amb Guardia Urbana, Mossos d'Esquadra, Drets Socials, Servei de Neteja i altres serveis específics. A més a més, es presenta com a fonamental la **relació amb el veïnat** per a tenir informació de primera mà de la situació del barri i poder incorporar aquest coneixement en la presa de decisions.

L'abordatge des del punt de vista de la seguretat s'ha realitzat mitjançant un **reforçament del dispositiu de seguretat** i planificació dels trams horaris de les patrulles en determinats espais públics, a més de les patrulles de proximitat destinades al Sector Policial Operatiu (SPO) de Fort Pienc. Es pretén garantir la presència constant durant el dia de patrulles de Guàrdia Urbana.

GUÀRDIA URBANA

- Policia de proximitat:

- Assignació regular d'1 o 2 **patrulles** en els torns de matí i tarda. Establiment d'un punt de control de vigilància a peu a l'espai públic en àmbit de seguretat ciutadana, vigilància i control d'espais públics, actuació assistencial i mobilitat.
- Assignació de **reforç d'una patrulla**, en horari de 15h a 23h.
- **Punts de presència** que s'estableixen a: Ctra. Antiga d'Horta, Jardins Lina Òdena i Anaïs Napoleó, Carrer Ribes, Plaça Fort Pienc, Parc Estació del Nord, Plaça Andre Malraux i Plaça Anna Lizaran. Aquests punts podrien modificar-se atenent a la realitat del territori.

- **Policia comunitària:** els dies de servei uniformat es realitzen punts de presència a la zona.
- Establiment d'**Antenes Ciutadanes**. Contacte permanent amb referents de territori per a que els veïns i veïnes puguin explicar de manera directa l'evolució de la percepció de la situació del barri. s'obté informació directa de la percepció ciutadana. També es manté la interlocució setmanal de la policia comunitària amb les entitats del barri.
- **Dispositiu de celobert:** de manera setmanal es realitza un servei de paisà de vigilància dels espais públics i jardins interiors d'illa (entre 4 i 6 components) en matèria de vigilància de menors i consum d'alcohol o substàncies. En el desplegament del seu Punt Beta passen a les 15h per la zona, abans de fer l'itinerari.
- **Grup de delinqüència urbana:** realitzen servei de paisà als voltants de l'Estació del Nord i aprofiten per fer zona pels voltants.
- El Districte de l'Eixample ha incrementat el **pressupost** per a poder realitzar aquestes intervencions de seguretat. Es tracta d'un pressupost de **80.000€** per a l'ampliació del servei de Guardia Urbana al Fort Pienc per a l'últim semestre de 2018, de juny a finals d'any. La dotació pressupostària aprovada permet mantenir de forma constant el servei de vigilància a la zona, al marge dels recursos ordinaris que disposa la Guàrdia Urbana del Districte.

MOSSOS D'ESQUADRA

- Implementació d'un **servei planificat** que s'inicia a les 20h. Just a l'hora que acaba l'equip de tres agents que ha iniciat el servei a les 10h. Consisteix en un patrullatge per la zona de l'estació, així com pel Carrer Ribes.
- Reforç de les **estratègies de creació d'espais de comunicació** amb el teixit associatiu. Incorporació de dos efectius al grup de relacions amb la comunitat per a realitzar tasques relacionals.
- Ampliació de l'espai de gestió d'un binomi de proximitat que abastarà la zona de Fort Pienc a partir del setembre d'enguany amb la finalitat de donar una resposta encara més ràpida als requeriments dels veïns i veïnes del barri.

3. Sensellarisme

El sensellarisme ha estat una de les prioritats d'acció de l'Àrea de Drets Socials de l'Ajuntament de Barcelona en aquest mandat. En aquesta línia es va elaborar el **Pla de Lluita contra el Sensellarisme de Barcelona** (2016-2020) amb la participació de la ciutadania, les entitats de la Xarxa d'Atenció a les Persones Sense Llar (XAPSLL), de persones ateses o que han passat pel sistema d'atenció i de professionals dels serveis municipals.

Existeixen moltes causes, sovint estructurals, que han generat un increment de persones sense llar, especialment la manca de facilitats per l'accés a l'habitatge i la precarietat laboral. A més a més, les mancances dels serveis fora de la ciutat de Barcelona es converteixen en un gran augment de la demanda d'aquest servei a la ciutat. L'estratègia de l'Ajuntament els últims anys ha consistit en la creació de nous serveis d'**allotjament especialitzats** en certs perfils (salut mental, joves, famílies...), la continuació de la implementació del model de Housing First de la ciutat i **l'augment del nombre de professionals que intervenen a l'espai públic** per a contactar amb les persones en situació de sense llar per evitar la cronicitat. La despesa en programes d'atenció a persones sense llar de l'Ajuntament l'any 2017 va comptar amb un **pressupost de 34.209.881,16€**, dels que un 47% van ser destinats a equipaments residencials.

Fort Pienc és una zona on es produeixen diferents queixes veïnals per l'**ús intensiu de l'espai públic** i la percepció d'inseguretat que generen algunes persones sense llar, a més de les necessitats assistencials que requereixen. És per això que es fa una **intervenció** relacionada amb les persones sense llar amb l'objectiu de fer una bona prevenció i una adequada informació.

DRETS SOCIALS

- S'ha elaborat el conveni amb BSM i també s'està treballant en l'**ampliació del Contracte del Servei d'Inserció Social (SIS)** per tal de donar el servei de 2 educadors fins a finals d'any. El cost aproximat serà d'uns 40.000 euros. Consta de dos educadors a 38h30min setmanals cadascun en horaris diürns i nocturns.

Aquest servei té vinculació amb la intervenció preventiva que es va iniciar des del Servei d'Inserció Social en Medi Obert (SISMO) a l'aeroport, i es vol estendre als altres intercanviadors de comunicacions. Hi ha molts viatgers vulnerables (persones que arriben a la ciutat únicament amb el bitllet) i que amb una detecció i **intervenció des del moment en que arriben**, a la pròpia estació, s'evita que es quedin en aquesta, en els entorns, o a la ciutat en situació de vulnerabilitat. La intervenció a l'aeroport és un èxit reconegut per a tots els operadors (AENA, Mossos, Generalitat, Ajuntament del Prat, Ajuntament de Barcelona i Consolats).

- Les **intervencions** que es realitzen **al carrer** per tal de posar-se en persones en situació de sense llar i que arribin al **circuit de servei públic** són: presentació del dispositiu, orientació als albergs, contenció emocional, orientació jurídica, orientació a Serveis Socials, orientació a Servei d'Inserció Social en Medi Obert (SISMO), orientació al Centre d'Urgències i Emergències Socials de Barcelona (CUESB), orientació al Servei d'Atenció a Immigrants, Emigrants i Refugiats (SAIER), recull d'informació i orientacions diverses.

4. Repartiment d'aliments

La prioritat en el desenvolupament de les polítiques públiques en l'Àrea de Drets Socials de l'Ajuntament i el fet de posar al centre als col·lectius que pateixen més vulnerabilitat queda palesa amb l'estratègia de Barcelona dels últims anys de **més inversió i reforç dels programes**.

Durant el període 2016-2017 es van dur a terme un seguit d'avaluacions dels serveis de menjador i es va treballar l'estratègia de la ciutat en relació a la **cobertura de necessitats bàsiques dins del marc de l'Acord Ciutadà per a una Barcelona Inclusiva** amb un grup d'entitats reconegudes i l'Ajuntament de Barcelona. Per això, s'han realitzat entrevistes amb persones usuàries dels diferents serveis de les que es conclou que a Barcelona no hi ha un risc sever de manca total d'aliment, però sí que ha augmentat la inseguretat alimentària entre les llars més vulnerables. Tot i així, la resposta que dona l'Ajuntament és coneguda pels qui ho necessiten, es coneixen suficientment els **recursos on adreçar-se per a cobrir les necessitats bàsiques**.

Pel que fa a l'evolució de l'atenció en serveis no residencials per a persones sense llar, i específicament al **serveis de menjador**, s'ha produït un augment del nombre de persones ateses i del nombre d'àpats, per l'augment de persones nouvingudes a la ciutat que fan ús puntual d'aquests serveis. Al 2017 es van atendre 12.234 persones diferents i es van entregar 520.295 àpats.

Durant un període sostingut en el temps, diverses entitats socials de la ciutat han establert un **punt de repartiment d'aliments** a la zona del barri del Fort Pienc, propera a l'Estació de Nord. Cada vespre, de dilluns a diumenge, es reunien a donar sopar a persones en situació vulnerable que es troben a la zona. Per part del veïnat hi ha una percepció d'inseguretat i una difícil conciliació d'aquesta activitat en espais d'ús públic compartit pels veïns de la zona.

DISTRICTE – DRETS SOCIALS

- S'arriba a un **acord pel canvi de localització** del servei de repartiment d'aliments de l'exterior mitjançant una actuació conjunta de Drets Socials i Districte i comptant amb la col·laboració de la majoria

d'entitats que realitzen el repartiment. Els tres criteris principals pel canvi són:

- El manteniment de l'activitat.
  - La realització de l'activitat amb seguretat pels usuaris i voluntaris.
  - La generació del mínim impacte pels veïns i veïnes.
- El dia 30 de juliol es realitzarà el canvi al **nou emplaçament** situat a la **Parròquia Sant Félix l'Africà** (Carrer Sardenya, 29). Tres de les quatre entitats que reparteixen han manifestat el seu acord a traslladar-se i a donar servei de dilluns a divendres. Una entitat que reparteix dimarts a la nit no vol marxar de Fort Pienc.
- Tot i que les entitats sembla que en principi no realitzaran el repartiment en **cap de setmana**, l'ajuntament disposa d'una proposta d'espai en cas de que fos necessari.
- S'ha **dissenyat l'acompanyament** des del Servei d'Inserció Social en Medi Obert (SISMO) i Guardia Urbana.
- Des d'espai públic s'acompanyarà amb el servei de gestió de conflictes per a treballar l'organització d'entrades i sortides de la Parròquia així com que les persones no quedin a l'entorn, per tal d'evitar conflictes amb el veïnat i amb els voluntaris de la pròpia parròquia.
  - S'inclourà aquest punt en les prospeccions habituals de Servei d'Inserció Social en Medi Obert (SISMO) per a contactar amb les persones que accedeixin al repartiment i intentar vincular-les al circuit de serveis socials.
  - Es treballarà per connectar a les entitats al grup d'alimentació de l'Acord Ciutadà per a una Barcelona Inclusiva perquè coneguin d'altres entitats i creïn sinergies, i participin en l'elaboració del model de cobertura alimentària a la ciutat que ja s'està desenvolupant per l'Ajuntament amb la participació d'entitats.

5. MENA's i exMENA's

Els darrers anys s'ha produït un **increment de l'arribada de menors estrangers no acompanyats** (MENA's) a la ciutat de Barcelona. Quan els joves arriben a la majoria d'edat, sovint es troben en situació de vulnerabilitat; es preveu que en els propers anys gairebé uns 600 adolescents assoliran la majoria d'edat. L'any 2017 es va produir un **increment progressiu en l'atenció** a aquest col·lectiu, segons informació del Consorci de Serveis Socials entre gener i desembre de 2017 s'ha produït un augment del 179% de MENA's acollits (de 263 a 733 menors).

Al mes de maig de 2018 es detecten tres districtes amb punts calents i pernoctes pel que fa a la presència de joves d'origen magribí extutelats i MENA's: **Ciutat Vella, Eixample i Sant Martí**. Al districte de l'Eixample trobem el punt amb més presència als voltants de la botiga Apple de Plaça de Catalunya.

L'augment de MENA's i ex-MENA's va començar a donar-se l'any 2017 i en aquest mateix any la seva ubicació al voltants del barri del Fort Pienc. Es va detectar al 2017 que es produïen moltes pernoctacions al sotapont del Carrer Marina al Parc de l'Estació, això va tenir una resposta de realitzar-ne modificacions per evitar aquestes pernoctacions que posaven en risc la vida dels sense llar i MENA's. També es va donar resposta a aquesta casuística amb la inauguració del **Centre Dar Chabab** al novembre de 2017. Aquest equipament es pensa com un espai per a donar assessorament i informació al col·lectiu i amb l'objectiu d'aconseguir que puguin sortir de la situació de vulnerabilitat i carrer en que molts viuen.

DRETS SOCIALS

- Desenvolupament de tasques d'**orientació i informació**. En concret, es fan intervencions per presentació del dispositiu, apropament i orientació, operació fred, orientació a albergs, orientació laboral, orientació per cursos formació, derivació al Servei d'Atenció a Immigrants, Emigrants i Refugiats (SAIER), orientació a l'Oficina d'Atenció al Ciutadà (OAC) per empadronament, orientació a possibles alternatives d'allotjament, orientació i retorn a centre de menors, orientació a Fundació Arrels per temes de roba.

- Coordinació constant amb els professionals del Centre de Dia Dar Chabab. Es realitzen reunions amb els educadors referents de cada cas, i també amb l'equip tècnic i directiu del recurs. El dispositiu que fa prospeccions funciona en diverses franges horàries.

CENTRE DE DIA DAR CHABAB

- **Canvi del model d'intervenció inicial.** S'ha passat d'una atenció oberta (entrada lliure i de baix control), a establir una llista tancada de 25 usuaris registrats. Es regula d'aquesta manera l'accés a un nombre tancat d'usuaris del centre.
- Incorporació de **servei de seguretat a l'equipament.** Aquesta mesura comporta una disminució de la conflictivitat dins del servei i, sobretot, es concreta en un major control de la porta i el carrer.
- Amb l'objectiu de reduir la conflictivitat al centre, s'han donat de baixa al servei d'usuaris amb un nivell molt alt de conflictivitat i de no acceptació de la normativa.
- Creació d'una **taula tècnica** per a valorar l'entrada de futurs usuaris. Evitar la pressió a l'entrada del servei dels joves que en demanen l'accés, i assegurar l'acceptació de la normativa i ús del centre.
- Es troben en estudi **altres propostes de millora socioeducativa** (en les que treballa el Consorci de Serveis Socials).
- Establiment d'un **protocol d'actuació per l'abordatge transversal de la seguretat.** Amb la participació de Guardia Urbana i Mossos d'Esquadra en treball conjunt amb l'equip del centre coordinat pel Director.
- Creació **Taula de seguiment**, entesa com un espai de treball amb el director del centre, de l'entitat gestora, tècnics i representants de l'Ajuntament en matèria de prevenció i seguretat.
- **Relació de contacte habitual amb les entitats del barri.**

6. Mesures territorialitzades

Districte

- **Inauguració Plaça Anna Lizaran.** 23 de juliol. Aquesta plaça ha estat dissenyada per ser un espai diàfan i transitable, sense espais amagats amb l'objectiu de donar la màxima seguretat.
- **Antenes ciutadanes.** S'han seleccionat un conjunt d'entre 8 i 10 persones com a antenes ciutadanes. Aquestes ajuden a fer el seguiment de les problemàtiques detectades al barri i també donaran suport en el seguiment i l'avaluació de l'evolució del Pla.
- Dispensador de **menjar anticonceptiu per coloms.** És una proposta realitzada per l'AVV del Fort Pienc. El Districte està valorant la seva instal·lació a la ubicació de la Plaça del Fort Pienc.

Neteja

- **Operatiu Diana:** consisteix en un reforç del servei de neteja en col·laboració amb la presència de Guàrdia Urbana a tota la zona de la Plaça del Fort Pienc

Enllumenat

- El [Pla de renovació Integral de l'enllumenat](#) es va presentar al novembre de 2018. Aquest Pla no tenia prevista cap actuació al barri de Fort Pienc; per això es realitzarà una proposta de canvis d'emplaçament en la instal·lació de nous punts de LED pel que fa al districte. D'aquesta manera es podria aconseguir que la zona de la Plaça del Fort Pienc augmenti la seva il·luminació a les nits.

Parcs i Jardins

- **Revisió de l'arbrat.** Possibilitat de renovar la vegetació de la Plaça del Fort Pienc per una de menor alçada i que proporcioni que hi hagi més visibilitat del que passa a la plaça, l'existència de menys racons amagats. També que els arbres no embrutin els bancs de la plaça.

5. Comunicació

Com a part de l'elaboració i posada en marxa del Pla de Convivència, cal establir unes accions de comunicació que regulin la manera en que es relacionaran els diferents actors implicats en el pla, entre si, i amb la ciutadania.

- **5 de juliol** – Presentació de la convocatòria per a la sessió de informació al Plenari del Districte.
- **19 de juliol** – **Sessió informativa** de presentació del Pla de Convivència. Centre Cívic Ateneu Fort Pienc a les 19h.

6. Seguiment

Per poder analitzar l'evolució de les diferents problemàtiques a Fort Pienc i l'Estació del Nord, i la seva relació amb les mesures plantejades, s'ha de tenir en compte un seguiment que permet fer les **valoracions del pla** i també les possibles **adaptacions a noves dinàmiques** que sorgeixin al territori. Aquest és un pla viu que serà flexible per a la inclusió de noves mesures si fos necessari.

Tipus de seguiment

- Seguiment tècnic:
  - **Taula de seguiment del Pla:** Districte, Institut Municipal de Serveis Socials (IMSS), Guàrdia Urbana, Mossos d'Esquadra i BSM.
  - **Taula de seguiment del Centre Dar Chabab:** direcció del Centre, Districte, Consorci de Serveis Socials, Institut Municipal de Serveis Socials (IMSS) amb la presència dels educadors de carrer de la zona; Guàrdia Urbana i Mossos d'Esquadra.
  - **Taula de sensellarisme:** Districte, Institut Municipal de Serveis Socials (IMSS) amb la presència dels educadors de carrer de la zona; Guàrdia Urbana i Mossos d'Esquadra; Neteja; Parc i Jardins.
- Seguiment amb participació ciutadana:
  - Antenes ciutadanes.
  - Comissió de Seguiment del Consell de Barri.
  - Consell de barri (octubre 2018)
  - Audiència pública al barri de Fort Pienc (8 de novembre)

7. Avaluació

El Pla de Convivència de Fort Pienc, es planteja com una **eina dinàmica sotmesa a canvis**, arran de la realitat canviant del carrer. L'avaluació del pla permetrà conèixer allò que ha funcionat i el que cal millorar.

- **Indicadors d'impacte.**
  - Evolució del nº de trucades als números d'atenció d'emergències.
  - Evolució de les queixes mitjançant el Sistema multicanal de Incidències, Reclamacions i Suggestiments (IRIS).
  - Evolució dels fets delinqüencials del barri.
  - Evolució de les percepcions veïnals segons les antenes ciutadanes.

- **Calendari d'avaluació tècnica trimestral.**
  - Reunions de totes les taules de seguiment de forma periòdica.

8. Bibliografia

- **Informe de qualitat de l'espai públic** (27-06-2018)
- **Informe de l'espai públic** (27-06-2018)
- **Pla de Lluita contra el Sensellarisme 2016-2020.**
- **Balanç Pla Lluita Sensellarisme** (maig 2018)
- **Informe Drets Socials d'atenció a la crisi migratòria a Barcelona Ciutat** (juny 2018)
- **Informe del Departament de Serveis Socials d'Intervenció a l'Espai Públic.** Direcció d'Urgències i Emergències Socials i d'Intervenció a l'Espai Públic. IMSS.
- **Informe del Departament d'Intervenció Social a l'Espai Públic.** Direcció de Serveis d'Intervenció Social. Gerència de Drets Socials.
- **Informe de prospecció Fort Pienc** (Abril 2018). Departament d'Intervenció Social a l'Espai Públic. Direcció de Serveis d'Intervenció Social. Gerència de Drets Socials.
- **Esborrany "Pla d'Acció a Fort Pienc"**, de la Guàrdia Urbana.
- **"Pla d'Acció a Fort Pienc"** Unitat Nocturna Operativa2, de Guàrdia Urbana.
- **Pla Director de la Guàrdia Urbana de Barcelona** (maig 2016)
- **"Model col·laboratiu per a garantir el dret a l'alimentació adequada a la ciutat de Barcelona"**, document elaborat pel Grup d'Impuls i Seguiment del Projecte Tractor Barcelona Garantia Social, en el marc de l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva (juliol 2017)

